

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W PUŁAWACH
ZA ROK 2016**

---

marzec 2017

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJA Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2016 ROK.....	7
1.	DZIAŁ 852 OPIEKA SPOŁECZNA	7
1.1.	<i>Rozdział 85201 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....</i>	<i>7</i>
1.2.	<i>Rozdział 85204 Rodziny zastępcze .....</i>	<i>8</i>
1.3.	<i>85205 Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.....</i>	<i>9</i>
1.4.	<i>Rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie .....</i>	<i>9</i>
1.5.	<i>Rozdział 85220 Poradnia Rodzinna i Ośrodek Interwencji Kryzysowej .....</i>	<i>10</i>
2.	DZIAŁ 853 POZOSTAŁE ZADANIA Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ	11
2.1.	<i>Rozdział 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.....</i>	<i>11</i>
3.	DOCHODY POWIATU	11
III.	REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	13
1.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2016-2022 ...	14
2.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2016-2022	15
3.	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2015-2017	15
IV.	PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	17
1.	DZIAŁALNOŚĆ PORADNI RODZINNEJ	18
1.1.	<i>Spotkania indywidualne .....</i>	<i>18</i>
1.2.	<i>Poradnictwo prawne .....</i>	<i>19</i>
V.	OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ, HOSTEL DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ - PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	20
1.	DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	20
VI.	SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ – DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	23
1.	RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	23
1.1.	<i>Działania realizowane na rzecz rozwoju pieczy zastępczej .....</i>	<i>25</i>
VII.	ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ	31
1.	ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH.....	31
1.1.	<i>Program „Rodzina 500+” – dodatek wychowawczy .....</i>	<i>32</i>

1.2.	<i>Kontrole w rodzinach zastępczych</i>	33
2.	POROZUMIENIA	34
3.	ODPŁATNOŚĆ GMIN ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ	34
4.	USAMODZIELNIANIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW	35
5.	MIESZKANIE CHRONIONE	37
6.	ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ	38
7.	ALIMENTY	38
8.	KIEROWANIE I NADZÓR NAD PLACÓWKĄ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZĄ	39
9.	KIEROWANIE DO OŚRODKA WSPARCIA I NADZÓR	40
VIII.	SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU	41
IX.	ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZE ŚRODKÓW PFRON	42
1.	REHABILITACJA SPOŁECZNA.....	43
1.1.	<i>Wykorzystanie środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie puławskim w 2016 r.</i>	44
1.1.1	Turnusy rehabilitacyjne.....	45
1.1.2	Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.....	46
1.1.3	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.....	47
1.1.4	Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	49
1.1.5	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.....	50
1.2.	<i>Warsztaty terapii zajęciowej</i>	51
1.3.	<i>Realizacja pilotażowego programu Aktywny Samorząd</i>	53
X.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	56
XI.	DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	57
XII.	WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	57
XIII.	ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	57

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445 ze zm.), powiat realizuje określone zadania publiczne. Pomoc społeczną w powiecie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, świadczą wyspecjalizowane instytucje, tj. ośrodki pomocy społecznej podległe władzom gmin oraz od 01.01.1999 r. powiatowe centra pomocy rodzinie - jednostki podległe władzom powiatu. Ustawa przypisuje tym instytucjom określone kompetencje realizowane w postaci zadań własnych samorządu gminnego i powiatowego oraz zadań zleconych samorządom przez administrację rządową.

Ustawowe zadania samorządu powiatowego z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do podstawowych zadań powiatu należą następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka -po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie;
- 5) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu;
- 6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;

- 7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- 9) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 10) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 11) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 12) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 13) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 14) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 15) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w zakresie indywidualnego programu integracji oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Zadania powiatu w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym

Zadania obejmujące zakres pomocy osobom niepełnosprawnym określone zostały w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046) wraz z aktami wykonawczymi.

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowywanie i realizacja (zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych) powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - rehabilitacji społecznej,
  - rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
  - przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 2) współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów,
- 3) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób;
- 5) finansowanie z Funduszu PFRON wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;
- 6) dofinansowywanie:
  - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
  - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
  - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przekazywane osobom niepełnosprawnym,
  - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
  - rehabilitacji dzieci i młodzieży
  - usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika;
- 7) dofinansowywanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- 8) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich przeszkolenie oraz przekwalifikowanie,
- 9) przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej, albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- 10) zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- 11) szkolenie osób niepełnosprawnych,

12) dofinansowanie oprocentowania kredytu bankowego.

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Puławach. Natomiast zadania powiatu dotyczące rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach. Podmioty te są jednostkami organizacyjnymi powiatu, realizującymi jego ustawowe obowiązki odpowiednio w obszarach przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zadania powiatu obejmujące zakres pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie określone zostały między innymi w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

II. INFORMACJA Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2016 ROK

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez powiat poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach są zadaniami własnymi o charakterze obowiązkowym i w całości finansowane są z budżetu powiatu.

Ogółem na realizację tych zadań w planie finansowym na 2016 rok zaplanowano kwotę **5 520 874,00 zł** (w tym **4 772 004,00 zł** - środki własne powiatu, **694 125,00 zł** - dotacja na wypłatę dodatku wychowawczego dla rodzin zastępczych wraz z kosztami obsługi, **20 868,00 zł** - dotacja celowa na zadanie dofinansowania do wynagrodzenia dla koordynatora pieczy zastępczej, **31 000,00 zł** - dotacja na realizację programu „Przemoc niejedno ma imię” w ramach programu osłonowego MRPiPS, **2 877,00 zł** - dotacja udzielona z budżetu wojewody na dodatek służbowy na podstawie art. 121 ustawy z dnia 12.03.2004 o pomocy społecznej dla 1 pracownika socjalnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach w 2016 roku.

Plan finansowy jednostki na 2016 rok:	5 520 874,00 zł
Wykonanie planu:	5 406 897,05 zł
Realizacja:	97,94%

1. Dział 852 Opieka społeczna

1.1. Rozdział 85201 Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Plan	371 774,00 zł
Wykonanie	292 032,94 zł
Realizacja	78,56%

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

- Świadczenia na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze (w tym młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii) w kwocie **64 096,12 zł**.
- Pokrycie kosztów pobytu dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w kwocie **227 936,82 zł** (wg zestawienia):

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota
1.	Powiat Zamojski	1	52 182,00
2.	Powiat Lubelski	1	51 894,00
3.	Miasto Lublin	3	101 663,72
4.	Powiat Łęczyński	1	22 197,10
RAZEM			227 936,82

1.2. Rozdział 85204 Rodziny zastępcze

Plan   3 763 434,00 zł

Wykonanie   3 733 183,24 zł

Realizacja   99,20%

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. Pokrycie kosztów pobytu dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.
2. Wypłatę świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz w rodzinnym domu dziecka, a także świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, oraz wypłatę dodatku wychowawczego.
3. Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych prowadzących rodzinny dom dziecka, osoby zatrudnionej do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinnym domu dziecka i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wraz z pochodnymi.

W 2016 roku, na podstawie zawartych porozumień między powiatami, pokrywane były wydatki dla innych powiatów na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów w kwocie **267 654,80 zł** (wg zestawienia):

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota
1.	Powiat Rycki	3	37 534,96
2.	Powiat Opolski	2	9 785,19
3.	Powiat Jarociński	3	36 000,00
4.	Powiat Piaseczyński	1	7 920,00
5.	Miasto Lublin	4	45 613,20
6.	Powiat Lubelski	1	1 517,24
7.	Powiat Gliwicki	1	12 000,00
8.	Powiat Krasnostawski	2	24 000,00
9.	Miasto Kraków	1	6 000,00

10.	Miasto Olsztyn	1	11 858,40
11.	Miasto Żory	3	33 225,81
12.	Powiat Lubartowski	1	12 000,00
13.	Powiat Tarnowski	2	24 000,00
14.	Powiat Myślenicki	1	6 200,00
RAZEM			267 654,80

Świadczenia, o których mowa w pkt. 2 wyniosły **2 954 626,65 zł**, w tym dodatek wychowawczy wypłacony w kwocie **684 861,30 zł**.

Ponadto w ramach tego rozdziału ujęte są również wydatki z tytułu umów-zleceń dla rodzin zastępczych wraz z pochodnymi dla jedenastu zawodowych rodzin zastępczych i jednego rodzinnego domu dziecka, w którym zatrudniona jest dodatkowo osoba do pomocy oraz wynagrodzenie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości **502 959,19 zł** oraz **1 094,00 zł** z tytułu odpisu na ZFŚS oraz wydatki na obsługę dodatku wychowawczego w kwocie **6 848,60 zł**.

1.3. 85205 Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy

Plan	31 000,00 zł
Wykonanie	31 000,00 zł
Realizacja	100%

Środki z tego rozdziału w kwocie 31 000 zł zaplanowane zostały na realizację projektu pod nazwą „Zatrzymać przemoc”.

Wydatki te obejmowały:

- wynagrodzenia bezosobowe 1 400,00 zł
- wydatki na realizację projektu 29 600,00 zł.

1.4. Rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan	950 552,00 zł
Wykonanie	949 072,43 zł
Realizacja	99,85%

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach realizuje zadania własne powiatu z zakresu pomocy społecznej, określone w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na obsługę wykonania tych zadań poniesiono nakłady rzeczowe i osobowe w ogólnej wysokości **949 072,43 zł**.

Wydatki te obejmowały:

- wynagrodzenia osobowe dla 16 pracowników zatrudnionych na 14,98 etatu wraz z pochodnymi oraz 2 umowy-zlecenia 780 209,43 zł
- wydatki na bieżące funkcjonowanie jednostki 164 363,00 zł
- wydatki remontowe 4 500,00 zł.

1.5. Rozdział 85220 Poradnia Rodzinna i Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Plan	240 600,00 zł
Wykonanie	238 749,89 zł
Realizacja	99,24%

Poradnia Rodzinna swoim zakresem obejmuje świadczenie specjalistycznych usług prawnych, psychologicznych, rodzinnych osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmuje działania interdyscyplinarne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, a w szczególności:

- dokonuje diagnozy sytuacji kryzysowej osób zgłaszających się po pomoc,
- udziela wsparcia psychologicznego,
- wspiera w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z wystąpieniem przemocy w rodzinie,
- udziela poradnictwa prawnego.

Środki z rozdziału 85220 na finansowanie działalności Poradni Rodzinnej i Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2016 roku wydatkowano w kwocie **238 749,89 zł** w sposób następujący:

- wynagrodzenia osobowe 4 pracowników zatrudnionych na 3,75 etatu wraz z pochodnymi 170 718,71 zł,
- wydatki na bieżące funkcjonowanie jednostki 68 031,18 zł.

2. Dział 853 Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej

2.1. Rozdział 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Plan	163 514,00 zł
Wykonanie	162 858,55 zł
Realizacja	99,60%

Środki z tego rozdziału przeznaczone zostały na współfinansowanie kosztów działalności WTZ – zgodnie z art. 10b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; koszty działalności WTZ współfinansowane są ze środków PFRON i ze środków samorządu terytorialnego lub innych źródeł. W 2016 roku wydatki z tego tytułu wyniosły 162 858,55 zł, a w szczególności:

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Puławach	53 287,92
Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego w Puławach	53 278,18
Warsztat Terapii Zajęciowej w Nałęczowie przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym	52 737,72
WTZ prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Rykach	1 777,40
WTZ przy ul Jastrzębiej 3 w Lublinie	1 777,33
RAZEM	162 858,55

3. Dochody powiatu

W 2016 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie osiągnęło następujące dochody:

- **490 813,87 zł** – zwrot wydatków z tytułu pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu innych powiatów, umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu puławskiego oraz zwrot wydatków dokonanych przez gminy z tytułu pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu puławskiego i na terenie innych powiatów, a w szczególności:

Lp.	Nazwa powiatu	Kwota
1.	Powiat Lipski	33 399,00
2.	Miasto Chełm	50 251,00
3.	Powiat Garwoliński	50 251,00
4.	Miasto Puławy	172 004,26

5.	Gmina Markuszów	75 376,50
6.	Gmina Wąwolnica	11 998,45
7.	Gmina Kazimierz Dolny	3 833,82
8.	Miasto Nałęczów	88 429,84
9.	Gmina Końskowola	5 270,00
RAZEM		490 813,87

- **593 498,36 zł** – zwrot wydatków z tytułu pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu puławskiego oraz zwrot wydatków dokonanych przez gminy z tytułu pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu puławskiego i na terenie innych powiatów:

Lp.	Nazwa powiatu	Kwota
1.	Powiat Opolski	60 340,42
2.	Powiat Zamojski	12 000,00
3.	Powiat Włoszczowski	10 320,00
4.	Powiat Świdnicki	7 920,00
5.	Powiat Kozienicki	34 836,77
6.	Powiat Lubelski	66 869,60
7.	Miasto Lublin	33 488,00
8.	Powiat Rycki	8 882,09
9.	Powiat Lubartowski	24 000,00
10.	Miasto Ruda Śląska	14 985,40
11.	Miasto Stołeczne Warszawa	11 041,22
12.	Miasto Nałęczów	34 749,41
13.	Gmina Baranów	11 755,68
14.	Miasto Puławy	186 790,06
15.	Gmina Puławy	14 039,59
16.	Gmina Wąwolnica	6 081,78
17.	Gmina Żyrzyn	28 179,51
18.	Gmina Janowiec	22 220,22
19.	Gmina Kazimierz Dolny	2 475,27
20.	Gmina Końskowola	2 523,34
RAZEM		593 498,36

- **62,77 zł** odsetki z tytułu nieterminowego dokonania wpłat,
- **3 294,11 zł** wpłata nienależnie pobranego świadczenia w latach ubiegłych,
- **836,67 zł** odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- **66,93 zł** wpływy z lat ubiegłych,
- **2,29 zł** z tytułu odsetek od środków bankowych WTZ
- **7,05 zł** wpływy z lat ubiegłych od WTZ,
- **62 013 zł** z obsługi zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- **8 114,50 zł** dochody Skarbu Państwa od osób przebywających w Środowiskowym Domu Samopomocy w Górze Puławskiej.

III. REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Uchwałą nr XVIII/128/2016 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 marca 2016 roku została przyjęta Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022 opracowana przez Zespół powołany uchwałą nr 142/2015 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 7 lipca 2015 r.

Zawarte w Strategii programy adresowane są do najsłabszych grup społecznych (w oparciu o diagnozę sytuacji w powiecie), a różnorodność instytucji i środowisk wymienionych wśród realizatorów poszczególnych zadań ma sprzyjać efektywności przedsięwzięć. Uchwalenie Strategii w tym kształcie umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m. in. ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020.

Wizja PSRPS to: „Pomoc społeczna spójnym i efektywnym elementem polityki społecznej Powiatu Puławskiego”, natomiast misja: „Kształtowanie i promowanie potencjału społeczności lokalnej w celu kreowania i sprawnego realizowania inicjatyw służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych”.

Cel główny Strategii, „Podniesienie jakości i efektywności usług społecznych w powiecie puławskim do 2022 roku”, był realizowany w roku 2016 poprzez realizację celów strategicznych, tj.:

1. Zapewnienie mieszkańcom powiatu puławskiego pełnego i stabilnego systemu pomocy społecznej w wymiarze infrastrukturalnym, instytucjonalnym i kadrowym.
2. Objęcie osób i rodzin wymagających wsparcia komplementarną, profesjonalną i efektywną pomocą.

3. Zwiększenie dostępności do aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym osób z niepełnosprawnością.
4. Wzmocnienie współpracy i koordynacja działań pomocowych samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

Zgodnie z zapisami zawartymi w dokumencie, coroczny raport z monitoringu działań strategicznych będzie przedłożony Zarządowi Powiatu Puławskiego odrębnie.

1. Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2022

W zakresie realizacji zadań zawartych w Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2022 działa Punkt Informacyjny dla Osób Niepełnosprawnych. Punkt działa w siedzibie i w oparciu o zasoby kadrowe Centrum. Celem działalności Punktu jest dostarczenie osobom niepełnosprawnym oraz podmiotom prowadzącym działalność na ich rzecz aktualnie obowiązujących i rzetelnych informacji niezbędnych do uzyskania adekwatnej do ich potrzeb pomocy i wsparcia. Pracownicy Punktu udzielają informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie oraz porad prawnych.

W ramach tego programu realizowane są również następujące zadania powiatu wynikające z art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Wymienione zadania zostały szczegółowo omówione w rozdziale X.1.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach na mocy porozumienia Powiatu Puławskiego z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje pilotażowy program Aktywny Samorząd finansowany ze środków PFRON. Realizacja tego programu została szczegółowo omówiona w rozdziale X.1.

2. Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022

Zadania Programu w 2016 roku realizowane były poprzez:

- działania podejmowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej (poradnictwo specjalistyczne psychologiczne i prawne, schronienie w hostelu dla ofiar przemocy), spotkania indywidualne ze sprawcami przemocy,
- założenie 7 Niebieskich Kart zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2015 poz. 1390) i rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieska Karta,
- umożliwienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie uzyskania wsparcia poprzez udział w grupie samopomocowej, grupie wsparcia oraz grupie terapeutycznej dla dzieci, zorganizowanych w ramach projektu pn.: „Zatrzymać przemoc” realizowanego w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie edycja 2016 r.” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W grupie samopomocowej uczestniczyło 12 osób z powiatu puławskiego, w grupie wsparcia 15 osób, natomiast w grupie terapeutycznej 12 dzieci.
- zorganizowanie konferencji dla 100 osób, warsztatów szkoleniowych dla 15 osób oraz superwizji dla 16 osób – specjalistów zajmujących się problemem przemocy.

3. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017 w roku 2016 realizowany był poprzez:

- 1) zapewnienie dzieciom opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej – w 2016 r. w rodzinach zastępczych umieszczono łącznie 24 dzieci;
- 2) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej kandydatów na rodziny zastępcze, w tym analizy dotyczącej sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej kandydatów. W 2016 r. dokonano analizy i oceny sytuacji łącznie 19 osób, w tym: 12 osób, tj. 8 rodzin - kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze, 5 osób, tj. 3 rodziny kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i 2 osoby, tj. 1 rodzina na zawodową rodzinę zastępczą;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia. W 2016 r. dokonano kwalifikacji

na niezawodowe rodziny zastępcze 5 osób, tj. 3 rodziny, które ukończyły szkolenie w grudniu 2015 r. Ponadto w 2016 r. na szkolenie dla niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych prowadzone przez Ośrodek Adopcyjny w Lublinie skierowano 7 osób. Ww. osoby oczekują na rozpoczęcie szkolenia;

- 4) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w tym w osobie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2016 r. łącznie wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 36 rodzin zastępczych;
- 5) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka. W 2016 r. na posiedzeniach z udziałem zaproszonych przedstawicieli współpracujących instytucji dokonano oceny 165 dzieci, czyli w ciągu roku dokonano ok. 350 ocen;
- 6) dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej mu funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2016 r. dokonano 57 ocen rodzin zastępczych;
- 7) szkolenia rodzin zastępczych - w 2016 r. odbyły się dwa szkolenia, tj.:
  - „Potrzeby rozwojowe dzieci w wieku od 0 do 10 lat” - w szkoleniu tym wzięło udział 36 osób,
  - „Piecza zastępcza i opieka prawna w świetle obowiązujących ustaw” - w szkoleniu tym wzięło udział 59 osób;
- 8) promocję idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka. W 2016 r. szerzenie idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka prowadzony był poprzez: ogłoszenia na stronach internetowych, umieszczanie w miejscach ogólnie dostępnych ulotek tematycznych (m.in. w ramach stoisk na targach pracy i corocznych dożynkach powiatowych); przygotowywanie i drukowanie kalendarzy ściennych; propagowanie idei pieczy zastępczej za pośrednictwem parafii katolickich w powiecie, organizowanie imprez integracyjnych i okolicznościowych, prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami zainteresowanymi, a także poprzez współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, placówkami oświatowymi, Młodzieżowym Domem Kultury w Puławach, Puławskim Ośrodkiem Kultury „Dom Chemika” oraz organizacjami pozarządowymi, m. in. takimi jak Stowarzyszenie „Rodzina” w Puławach, Fundacja „Zarażamy Radością”. Ponadto rodzinna piecza zastępcza promowana była poprzez zabawę choinkową dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz uroczyste obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i plenerową integracyjną imprezę „Piknik Rodzinny” oraz realizację projektu „Energetyczny Tornister”, w ramach którego 28 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej otrzymało tornister z kompletnym wyposażeniem niezbędnym do nauki szkolnej;

- 9) finansowanie świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka zgodnie z ustawą. W 2016 r. rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka udzielono 2751 świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci na łączną kwotę 2 095 786,17 zł., w tym udzielono 15 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w łącznej kwocie 7 500 zł. Wyplacono również 23 świadczenia – dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w łącznej kwocie 6 008,25 zł, a prowadzącym rodzinny dom dziecka przyznano świadczenie na utrzymanie domu jednorodzinnego, w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka w łącznej kwocie 13 929,60 zł;
- 10) zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych. W roku 2016 PCPR w Puławach realizowało proces usamodzielniania z 59 wychowankami z rodzin zastępczych i wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzącymi z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającymi się na terenie naszego powiatu, a pochodzącymi z terenu innych powiatów. Ogółem osobom usamodzielnionym wypłacono 389 świadczeń na łączną kwotę 238 075,30 zł. Ponadto na terenie powiatu puławskiego w 2016 r. funkcjonowały dwa mieszkania chronione, z których skorzystało łącznie 4 wychowanków, w tym 3 z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 11) ustalenie odpłatności od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W 2016 r. wydano 52 decyzje administracyjne w toku postępowań administracyjnych dotyczących ustalenia lub odstąpienia od ustalenia odpłatności rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej,
- 12) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w 2016 r. spełniała standardy, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa. Zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach sprawuje funkcję związaną z oceną prawidłowości realizacji przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą im. Marii Konopnickiej w Puławach pieczy zastępczej.

Szczegółowa realizacja programu, w tym opisanych powyżej działań, została zawarta w rozdziale dotyczącym realizacji zadań Zespołu ds. pieczy zastępczej oraz Zespołu ds. świadczeń niniejszego sprawozdania.

IV. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne jest realizowane przez Poradnię Rodzinną usytuowaną w strukturze organizacyjnej PCPR w Puławach. Poradnia Rodzinną swoim zakresem działania obejmuje szeroko rozumiane poradnictwo specjalistyczne, w szczególności psychologiczne (indywidualne, grupowe, małżeńskie oraz rodzinne) i prawne.

W 2016 r. klienci mogli korzystać z pomocy trzech psychologów (2 i $\frac{3}{4}$ etatu), pedagoga i prawnika.

Klientom zgłaszającym się do Poradni Rodzinnej proponowana jest fachowa anonimowa i bezpłatna pomoc. W 2016 r., tak jak w latach ubiegłych, miała ona formę konsultacji i porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych. Klienci uczestniczyli również w terapii indywidualnej, małżeńskiej oraz rodzinnej.

Klientami Poradni Rodzinnej mogą być mieszkańcy powiatu puławskiego bez względu na wiek i sytuację materialną. Osoby te zgłaszały się po pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i wychowawczych. Najczęściej kontaktowały się one z własnej inicjatywy, ale były także kierowane przez kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny.

1. Działalność Poradni Rodzinnej

Klienci Poradni Rodzinnej mieli możliwość skorzystania z szerokiej oferty usług, którą obrazują tabele:

Oferta Poradni Rodzinnej w 2016 r.

Forma realizacji zadania	Liczba osób realizujących zadanie Wykształcenie	Liczba osób objętych zadaniem
Spotkania indywidualne	4 osoby (3 psychologów, pedagog)	240
Poradnictwo prawne	1 prawnik	63

1.1. Spotkania indywidualne

W 2016 r. największą liczbę klientów Poradni Rodzinnej stanowili rodzice zwracający się po pomoc z powodu problemów wychowawczych, m.in. wagarowanie, zaburzenia zachowania - agresja, kradzieże, używanie substancji psychoaktywnych, zaburzenia nastroju i emocji (depresje), próby i myśli samobójcze, fobie szkolne.

Oferta Poradni Rodzinnej skierowana jest do całej rodziny i obejmuje proces diagnozowania problemu, konsultacji, wsparcia, edukacji oraz terapii.

Kolejną liczną grupą klientów były osoby w sytuacjach kryzysowych mające różnego typu problemy emocjonalne. Wiele osób zgłaszało się z powodu trudnych osobistych przeżyć (utrata pracy, zdrada, śmierć bliskiej osoby, rozwód, separacja).

W ocenie pracowników rośnie również liczba małżeństw zgłaszających się po pomoc terapeutyczną. Małżeństwa zgłaszające się po pomoc zazwyczaj były w ostrych kryzysach, a największym problemem była zaburzona komunikacja interpersonalna.

Oferta Poradni Rodzinnej skierowana jest również do osób niepełnosprawnych.

Łącznie w 2016 r. z pomocy specjalistycznej w ramach pracy Poradni Rodzinnej skorzystało 240 osób.

Psychologowie Poradni Rodzinnej w 2016 r. wykonali również 33 diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu powiatu puławskiego.

Na wniosek Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Organizatora Pieczy Zastępczej oraz na wniosek osób chcących zostać rodziną zastępczą sporządzono 17 opinii psychologicznych.

Przeprowadzono również 8 badań psychologicznych funkcjonujących rodzin zastępczych w celu zweryfikowania posiadanych przez nie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

1.2. Poradnictwo prawne

Porady prawne były świadczone rodzinom i osobom z terenu powiatu puławskiego, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Klientom udzielono poradnictwa głównie w sprawach:

- alimentacyjnych (w tym egzekucji),
- rozwodowych (ew. separacji),
- dotyczących władzy rodzicielskiej,
- uprawnień i obowiązków rodziny zastępczej i opieki prawnej,
- ustalenia kontaktów z dzieckiem (zarówno rodziców jak i dziadków).

W 2016 r. z pomocy prawnej skorzystały 63 osoby.

V. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ, HOSTEL DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ - PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

1. Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Pracownicy OIK realizują ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. oraz rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty. Ponadto w 2016 r. wszczęli 7 procedur Niebieskich Kart osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz brali udział w grupach roboczych zespołów interdyscyplinarnych w gminach na terenie powiatu puławskiego.

Z myślą o potencjalnych klientach dla ułatwienia im kontaktu z OIK działa bezpłatna infolinia, dostępna w godzinach pracy OIK pod bezpłatnym numerem telefonu 800 110 001.

Informacja o możliwości skorzystania z pomocy OIK została rozpropagowana poprzez lokalne media, ulotki, plakaty, pisma do instytucji zajmujących się osobami potrzebującymi pomocy.

W 2016 r. szeroko rozumianą pomocą Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęto 142 osoby.

Zestawienie liczby klientów OIK, osób, którym udzielono schronienia w hostelu oraz liczba Niebieskich Kart założonych przez OIK w 2016 r.

Komórka/forma pomocy	Liczba klientów/kart
OIK	142
HOSTEL	3
NIEBIESKIE KARTY	7

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmuje kompleksowe działania interdyscyplinarne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w szczególności spowodowanego przemocą domową. Celem pomocy psychologicznej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemami osobom uwikłanym w przemoc, a dzięki temu zapobieżenie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Na początku kontaktu z osobą doświadczającą przemocy najważniejsze jest zapewnienie jej poczucia bezpieczeństwa poprzez np. udzielenie schronienia w hostelu dla ofiar przemocy oraz nawiązanie pozytywnej relacji terapeutycznej. W trakcie pracy terapeutycznej z ofiarą przemocy głównym celem jest wzmocnienie jej poczucia wartości, podniesienie motywacji do zmian w życiu i wiary w swoje możliwości, pracowanie nad mechanizmami przemocy. Najczęściej skutkuje to podjęciem przez nią działań mających na celu trwałe i skuteczne poradzenie sobie z przemocą, np. złożenie wniosku o alimenty, pozwu rozwodowego, wyprowadzenie się od sprawcy przemocy, zawiadomienie prokuratury o popełnionym przestępstwie.

Praca psychologiczna z osobami doświadczającymi przemocy jest bardzo trudna. Trudności te wynikają ze specyfiki funkcjonowania ofiar przemocy (wyuczona bezradność, brak wiary w zmianę, niskie poczucie własnej wartości, silne poczucia winy, lęk przed zmianami), co powoduje, że osoby te szybko wycofują się z kontaktu, mają wysoki poziom lęku przed sprawcą, czują się od niego uzależnione i zupełnie bezradne. Uregulowania prawne nie chronią w wystarczający sposób ofiary przemocy przed sprawcą. Sprawy sądowe trwają bardzo długo, często są umarzane z braku wystarczających dowodów, świadków, a jeżeli zostają zakończone wyrokiem, to kary są niskie.

W celu pełnego wsparcia ofiar przemocy oraz zapewnienia im schronienia od 2007 r. funkcjonuje hostel dla ofiar przemocy. Od stycznia 2014 r. Ośrodek dysponuje 3 pokojami z kuchnią i łazienką. Są to niezależne pomieszczenia przeznaczone dla 8 osób. W 2016 r. ze schronienia w hostelu skorzystała 1 rodzina (łącznie 3 osoby).

Osoby umieszczone w hostelu są objęte pomocą psychologiczną i prawną przez pracowników OIK w trakcie pobytu oraz przez okres 6 miesięcy po opuszczeniu hostelu. Lokal użytkowany jest na podstawie porozumienia z RCKU. Bieżące koszty utrzymania hostelu ponosi PCPR.

Oprócz pomocy ofiarom przemocy pracownicy OIK pracują indywidualnie z osobami stosującym przemoc w rodzinie. Został opracowany program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie „Przemiana”, który jest skierowany w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych;
- osób, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie.

Celem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest spowodowanie zmian ich zachowań i postaw, które zmniejszą ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększając ich zdolność do samokontroli zachowań agresywnych i konstruktywnego rozwiązywania problemów.

W 2016 r. do OIK zgłosiły się lub zostały skierowane przez kuratorów 34 osoby (31 mężczyzn i 3 kobiety), które zostały zdiagnozowane jako sprawcy przemocy. Z indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych skorzystało 21 osób, natomiast pozostałe osoby nie podjęły dłuższej współpracy.

Poradnia Rodzinna oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmują działania o charakterze interdyscyplinarnym. Pracownicy OIK i PR biorą również udział w grupach roboczych zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu puławskiego.

Realizację zadań PR i OIK w 2016 r. zabezpieczało 3 psychologów (2 i $\frac{3}{4}$ etatu), pedagog oraz prawnik. Wszyscy pracownicy podnoszą regularnie swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w zajęciach szkoleniowo – warsztatowych dotyczących pomocy psychologicznej i prawnej oraz poprzez samodoskonalenie się.

Pracownicy OIK i PR w celu rozszerzenia oferty pozyskują środki zewnętrzne na realizację swoich zadań.

W 2016 r. pracownicy OIK wystąpili z wnioskiem o dotację celową do MRPiPS w celu realizacji zadań, na które nie ma zabezpieczonych środków w budżecie. W wyniku konkursu PCPR w Puławach otrzymało datację celową w wys. 31 000 zł na realizację projektu „Zatrzymać przemoc”. W ramach tego projektu zorganizowano szereg działań, których celem było zwiększenie skuteczności w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom uwięzonym w przemoc. Dzięki realizacji projektu została poszerzona wiedza i podniesione kompetencje zawodowe członków zespołów interdyscyplinarnych i pracowników innych instytucji zaproszonych do udziału w proponowanych działaniach (w konferencji szkoleniowej, szkoleniu i superwizji). W dniu 17 października 2016 r. w Sali Pompejańskiej Starostwa Powiatowego w Puławach zorganizowano konferencję pt. „Zatrzymać przemoc – pomoc osobie stosującej przemoc pomocą całej rodzinie”. Wzięło w niej udział 112 osób - przedstawiciele Sądu, Prokuratury, Policji, ośrodków pomocy społecznej i zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu puławskiego, pracowników jednostek organizacyjnych powiatowych i gminnych oraz przedstawiciele stowarzyszeń i fundacji działających na terenie powiatu. Ze względu na prowadzących i poruszaną tematykę zainteresowanie konferencją szkoleniową było bardzo duże.

W ramach realizowanego projektu został również przeprowadzony cykl warsztatów dla 15 osób – specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy nt. „Metody pracy z osobami stosującymi przemoc” w wymiarze 24 godzin dydaktycznych. Zainteresowanie tematyką warsztatów było bardzo duże i nie wszystkie chętne osoby mogły w nich uczestniczyć. Liczba przeprowadzonych godzin warsztatowych była wystarczająca, aby osoby szkolone poszerzyły swoją wiedzę na temat metod pracy z osobami stosującymi przemoc, co wpłynęło na wzrost ich kompetencji zawodowych. Wyraziły one również chęć do uczestniczenia w kolejnych szkoleniach.

Zostały również zorganizowane spotkania superwizyjne dla dwóch grup liczących po 8 osób, tj. łącznie dla 16 osób. Każda grupa uczestniczyła w 12 godzinach superwizji. Odbyło się również 6 spotkań grupy samopomocowej dla 12 kobiet z terenu powiatu puławskiego „wychodzących z przemocy” i zostało przeprowadzonych 10 spotkań grupy wsparcia dla 15 osób doświadczających przemocy w rodzinie z treningiem umiejętności wychowawczych.

Działania w ramach programu skierowane były także do dzieci, dla których zorganizowano 10 spotkań grupy terapeutycznej w celu nauki prawidłowych metod komunikacji, radzenia sobie ze stresem oraz bezpiecznego wyrażania emocji. Wzięło w nich udział 12 dzieci.

VI. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ – DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Rodzinna piecza zastępcza

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.) nakłada na powiat między innymi zadania dotyczące organizowania pieczy zastępczej w celu zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskich w rodzinie naturalnej.

Zarządzeniem Nr 104/2011 Starosty Puławskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach zostało wyznaczone organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie puławskim. W związku z powyższym Uchwałą Nr 279/2012 Zarządu Powiatu w Puławach z dnia 14 września 2012 r. utworzono w strukturach PCPR w Puławach Zespół ds. pieczy zastępczej.

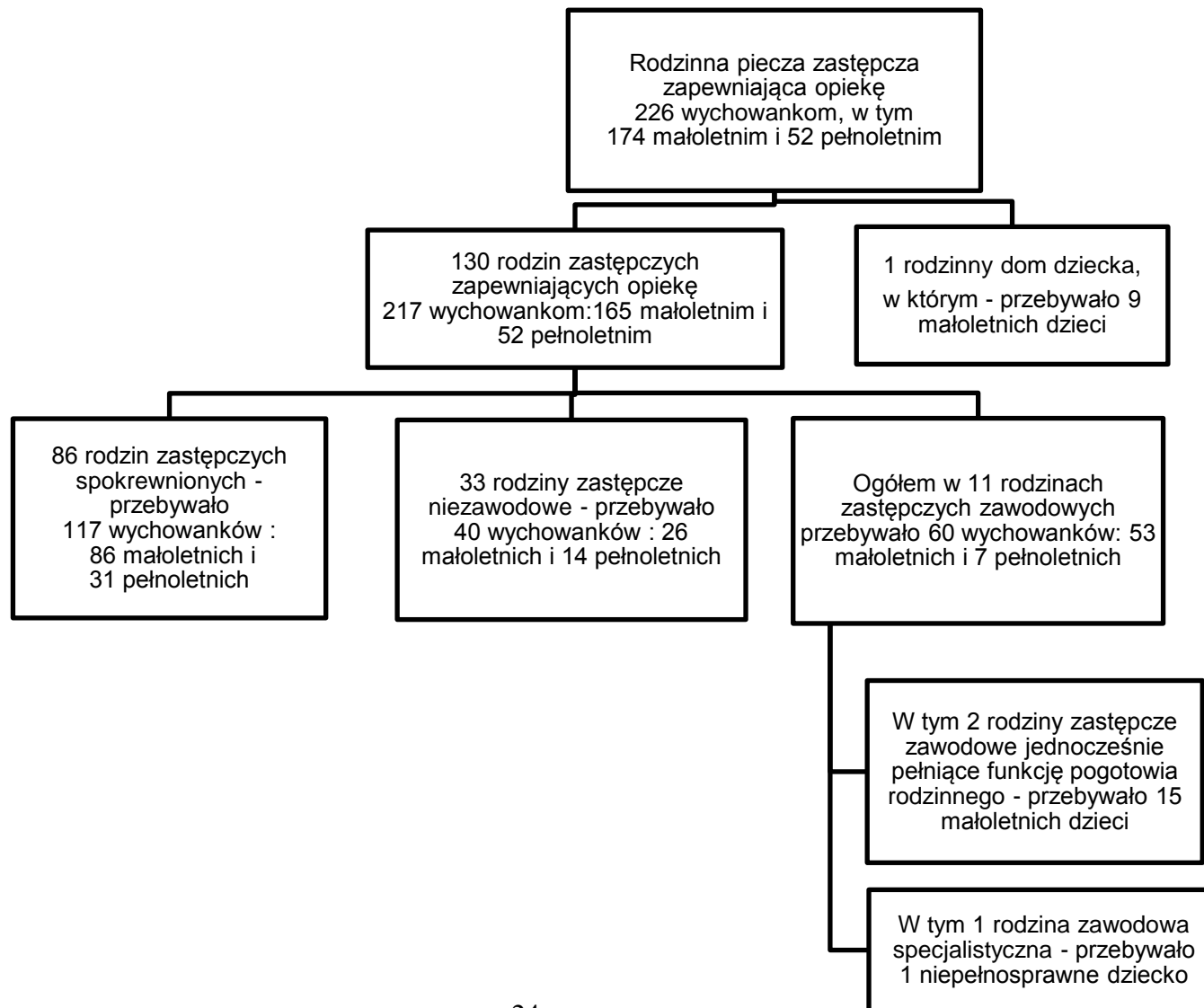
Efektywność podejmowanych działań w zakresie pieczy zastępczej zapewniała realizacja 3-letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015 - 2017 r. Program ten został opracowany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr V/38/2015 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 25 lutego 2015 r.

Celem programu było wzmocnienie rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy. Program umożliwiał zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach opieki zastępczej, ustalał coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych oraz określał odpowiednie warunki do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto umożliwiał zabezpieczenie środków finansowych na realizację przewidzianych zadań i celów.

W zakresie przyjętych na kolejne lata limitów, założono na rok 2016 utworzenie 1 rodziny zastępczej zawodowej. Z powodu braku osób chętnych do pełnienia ww. form rodzinnej pieczy zastępczej nie zrealizowano ww. założeń.

STRUKTURA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PUŁAWSKIM W 2016 r.

Na terenie powiatu puławskiego w 2016 r. opieką i wychowaniem w rodzinnej pieczy zastępczej zostało objętych w ciągu całego roku łącznie 226 wychowanków, w tym:

- w 86 spokrewnionych rodzinach zastępczych 117 wychowanków, w tym 86 małoletnich i 31 pełnoletnich,
- w 33 niezawodowych rodzinach zastępczych 40 wychowanków, tj. 26 małoletnich i 14 pełnoletnich,
- w 11 zawodowych rodzinach zastępczych, w tym w 1 rodzinie specjalistycznej oraz w 2 zawodowych rodzinach zastępczych pełniących jednocześnie funkcję pogotowia rodzinnego: 60 wychowanków, tj. 53 małoletnich i 7 pełnoletnich,
- w 1 rodzinnym domu dziecka 9 dzieci.

1.1. Działania realizowane na rzecz rozwoju pieczy zastępczej

1) Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

W 2016 r. do rodzin zastępczych trafiło 24 dzieci, w tym:

- 6 dzieci do rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 2 dzieci do rodzin zastępczych niezawodowych,
- 16 dzieci do rodzin zastępczych zawodowych, w tym 8 dzieci do rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

2) Promocja idei pieczy zastępczej typu rodzinnego oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka.

Szerzenie idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka prowadzony był poprzez:

- rozpowszechnianie informacji za pośrednictwem stowarzyszeń działających na rzecz rodziny,
- rozkładanie ulotek tematycznych w miejscach ogólnie dostępnych, m.in. w ramach stoisk na targach pracy i corocznych dożynkach powiatowych,
- przygotowanie i drukowanie kalendarzy ściennych,
- organizowanie imprez integracyjnych i okolicznościowych,
- ogłoszenia za pośrednictwem parafii katolickich działających na terenie powiatu,
- prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami zainteresowanymi.

Nawiązano współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, placówkami oświatowymi, Młodzieżowym Domem Kultury w Puławach, Puławskim Ośrodkiem Kultury „Dom Chemika” w Puławach oraz organizacjami pozarządowymi, m.in. Stowarzyszeniem „Rodzina” w Puławach, Fundacją „Zarażamy radością”, które zaproszono do wspólnego organizowania imprez na rzecz rodzicielstwa zastępczego.

W celu promocji idei rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowano:

- w dniu 5 lutego 2016 r. zabawę choinkową dla dzieci przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dzieci niepełnosprawnych, która odbyła się w Puławskim Ośrodku Kultury „Dom Chemika” w Puławach. Uczestniczące w imprezie dzieci bawiły się przy muzyce i brały udział w licznych konkursach,
  - w dniu 18 maja 2016 r. obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, które odbyły się na Sesji Rady Powiatu Puławskiego. Rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe zostały uhonorowane okolicznościowymi dyplomami uznania.
  - w dniu 9 czerwca 2016 r. „Piknik Rodzinny” - imprezę integracyjną dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i ich opiekunów oraz dzieci ze świetlic środowiskowych działających na terenie miasta Puławy i ich rodzin. Impreza miała charakter plenerowy i odbyła się na terenie Młodzieżowego Domu Kultury w Puławach przy partnerskiej współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych, takich jak Starostwo Powiatowe w Puławach, Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach, Stowarzyszenie „Rodzina” w Puławach, Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika” oraz z udziałem animatorów i wolontariuszy. W uroczystości udział wzięli dyrektorzy i przedstawiciele instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego, rodzice zastępczy, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, dzieci i wychowawcy z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marii Konopnickiej w Puławach oraz dzieci z placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Stowarzyszenie „Rodzina”. Gratulacje oraz wyrazy uznania rodzinom zastępczym złożyli pan Leszek Gorgol, Członek Zarządu Powiatu Puławskiego oraz Pani Bożena Krygier, Przewodnicząca Rady Miasta Puławy. Dzięki sponsorom dla uczestników i zaproszonych gości przygotowany był poczęstunek. Każde dziecko otrzymało nagrody i upominki oraz słodczyce za udział w licznych konkursach i zabawach.
- 3) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka, w tym przeprowadzenie badań pedagogicznych, psychologicznych i analizy dotyczącej sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej kandydatów oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kwalifikowanie ich na ww. szkolenie, wydawanie zaświadczeń.

W 2016 r. dokonano kwalifikacji na niezawodowe rodziny zastępcze 5 osób, tj. 3 rodzin, które ukończyły szkolenie w grudniu 2015 r. Ponadto w 2016 r. na szkolenie dla niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych prowadzone przez Ośrodek Adopcyjny w Lublinie skierowano 7 osób. Ww. osoby oczekują na rozpoczęcie szkolenia. W 2016 r. dokonano analizy i oceny

sytuacji łącznie 19 osób, w tym: 12 osób, tj. 8 rodzin - kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze, 5 osób, tj. 3 rodziny kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i 2 osoby, tj. 1 rodzina na zawodową rodzinę zastępczą.

4) Przygotowanie rodzin zastępczych na przyjęcie dziecka zgodnie z art. 47 ustawy, między innymi poprzez:

- udzielenie szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji prawnej (w tym umożliwiającej przysposobienie dziecka), rodzinnej, zdrowotnej, szkolnej, co wymaga zgromadzenia stosownej dokumentacji oraz nawiązania współpracy z sądami, placówkami służby zdrowia, ośrodkami pomocy społecznej i asystentami rodzin biologicznych,
- dokonanie diagnozy psychofizycznej dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami.

5) Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą:

- rodzinom zastępczym wychowującym dzieci o nieprawidłowym rozwoju zapewniany jest dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- indywidualnie dla każdego dziecka trafiającego do rodzinnej pieczy zastępczej przygotowany jest plan pomocy dziecku,
- organizator rodzinnej pieczy zastępczej pomaga rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu (grupy wsparcia, imprezy integracyjne),
- zapewniona jest bezpłatna pomoc prawna, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego,
- prowadzone jest psychologiczne i pedagogiczne poradnictwo i terapia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
- rodzinom zastępczym niezawodowym i zawodowym zapewnione jest poradnictwo, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- raz w miesiącu prowadzona jest grupa wsparcia dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz grupa wsparcia dla rodzin objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- 28 dzieci z rodzin zastępczych otrzymało tornister z kompletnym wyposażeniem niezbędnym do nauki szkolnej w ramach organizowanego przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin – przy współpracy PCPR w Puławach – projektu „Energetyczny Tornister”.

W razie potrzeby rodziny zastępcze oraz dzieci mają możliwość skorzystania z pomocy Poradni Rodzinnej działającej w strukturze Centrum w celu objęcia specjalistyczną pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. wsparciem dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy

zastępczej objętych było łącznie 36 rodzin zastępczych, w których przebywało 50 dzieci, przy czym liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora jednocześnie w miesiącu kalendarzowym nie przekraczała 15.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej udziela wsparcia rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Polega to m. in. na przygotowaniu we współpracy z rodziną zastępczą planu pomocy dziecku, pomocy rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu, umożliwieniu opiekunom i dzieciom dostępu do specjalistycznej pomocy, tj. psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Z rodzin objętych pomocą koordynatora w 2016 r. rozwiązana została 1 rodzina zastępcza, 1 dziecko powróciło do rodziców biologicznych, 1 dziecko zmieniło formę pieczy zastępczej, 3 dorosłych wychowanków po ukończeniu 18. r. ż. zdecydowało o pozostaniu w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki. Wobec 2 dzieci zostały złożone do sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń celem uregulowania ich sytuacji prawnej po 18 miesiącach pobytu w pieczy zastępczej.

- 6) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka.

W przypadku dzieci poniżej 3. roku życia ocena ta dokonywana jest nie rzadziej niż co 3 miesiące, natomiast odnośnie do starszych dzieci nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Ocena dokonywana jest m.in. w celu analizy całokształtu sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedury adopcyjnej dzieci z uregulowaną sytuacją prawną oraz wydania opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, o czym informowany jest właściwy sąd rodzinny. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ww. oceny dokonuje na posiedzeniu z udziałem m.in. rodziny zastępczej lub odpowiednio prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców dziecka (z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej). Ponadto do udziału w posiedzeniu zapraszani są przedstawiciele Sądu Rejonowego w Puławach, ośrodków pomocy społecznej i instytucji oświatowych.

W 2016 r. dokonano oceny 165 dzieci czyli w ciągu roku sporządzono ok. 350 ocen. Przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczył także w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im M. Konopnickiej w Puławach.

- 7) Dokonywanie oceny rodzin zastępczych lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Ocena rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka jest dokonywana pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy

po raz pierwszy przed upływem roku od umieszczenia w rodzinie pierwszego dziecka, kolejna (w przypadku pozytywnej oceny) po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata. W 2016 r. dokonano 57 ocen rodzin zastępczych, w tym 8 rodzin zastępczych zawodowych.

- 8) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających oraz monitorowanie procedur adopcyjnych.

W 2016 r do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie zgłoszono 5 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Zgodnie z ustawą, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy sporządzanie opinii o zasadności przysposobienia dziecka, sporządzanie opinii o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, sporządzanie opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej, sporządzanie opinii o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa z powodu niezalezienia kandydata do przysposobienia rodzeństwa. Ponadto pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach wobec ww. dzieci, u których została wszczęta procedura adopcyjna, zgromadzili i przekazali do ośrodka adopcyjnego m.in. informacje oraz dokumentację o sytuacji prawnej zgłoszonego dziecka, jego sytuacji rodzinnej, odpis aktu urodzenia dziecka, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień, diagnozę psychofizyczną dziecka, plan pracy z rodziną dziecka.

W 2016 r. przysposobionych zostało 5 dzieci z rodzin zastępczych, pozostałe sprawy są w toku. W celu monitorowania procedur adopcyjnych dzieci przebywających w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną, na posiedzenia do spraw oceny sytuacji dziecka zapraszani są przedstawiciele ośrodka adopcyjnego.

- 9) Współpraca z pełnoletnimi wychowankami rodzin zastępczych.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, byli objęci przez tut. PCPR pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Łącznie w 2016 roku w rodzinach zastępczych przebywało 52 dorosłych wychowanków. Z tego w okresie sprawozdawczym 7 wychowanków opuściło rodzinę zastępczą. Łącznie pomocą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie puławskim w procesie usamodzielnienia objętych było 45 wychowanków rodzin zastępczych.

Warunkiem otrzymania ww. pomocy jest wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia u wychowanków, którzy ukończyli 17. r. ż. oraz zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, który opracowuje wspólnie z opiekunem usamodzielnienia na co najmniej 1 miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności. W 2016 roku wyznaczono 14 opiekunów usamodzielnienia oraz sporządzono 14 planów usamodzielnienia z wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej, którzy kończyli 18. rok życia.

Program usamodzielnienia określa sposób oraz formy współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem, uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej, uzyskania kwalifikacji zawodowych, pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, podjęcia zatrudnienia, a także w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie lub inna osoba wskazana przez wychowanka zaakceptowana przez kierownika Centrum. Do obowiązków opiekuna usamodzielnienia należy przede wszystkim zaznajomienie się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej, ocena realizacji programu i jego – w razie potrzeby – weryfikowanie, współpraca z rodziną osoby usamodzielnianej i środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą, opiniowanie wniosków o pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

10) Współpraca z sądami i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny:

- przekazywanie informacji (w zależności od wieku dziecka), co najmniej raz na 3 lub 6 miesięcy o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka, sporządzanie opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej – w 2016 roku przesłano ok. 350 informacji wraz z opiniami o zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej, zawiadamianie sądu w przypadkach, gdy rodzina zastępcza nie wypełnia swoich funkcji lub wypełnia je niewłaściwie, zawiadamianie sądu w przypadku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej - w 2016 r. wysłano 1 zawiadomienie, informowanie sądu o rodzinach zastępczych, w których można umieścić dziecko- w 2016 r. dokonano 16 wskazań, monitorowanie spraw dotyczących adopcji, przekazywanie do sądu danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz o pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, bieżący kontakt z zespołem kuratorskiej służby sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich,
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej obejmuje: opracowywanie we współpracy z asystentem rodziny planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, współpracę dotyczącą ustalenia kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, podjęcie działań mających na celu przysposobienie dziecka, udział asystenta rodziny lub pracownika socjalnego w posiedzeniach dotyczących oceny

sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej,

- współpraca z placówkami oświatowymi, w szczególności ze szkołami, do których uczęszczają dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje m.in. udział pedagoga i psychologa szkolnego w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kontakt ze szkołą w sytuacjach niepowodzeń szkolnych bądź trudności wychowawczych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- współpraca z placówkami służby zdrowia, zwłaszcza w zakresie gromadzenia niezbędnej dokumentacji medycznej dotyczącej dziecka, poradniami specjalistycznymi, ośrodkami MONAR w przypadku zagrożenia uzależnieniami wychowanków rodzin zastępczych oraz współpraca z policją w przypadku demoralizacji i konfliktu z prawem wychowanków oraz ewentualnej przemocy w rodzinie.

11) Szkolenia rodzin zastępczych oraz wychowanków rodzin zastępczych.

W 2016 r. odbyły się dwa szkolenia związane z tematyką wieloaspektowego bezpieczeństwa dzieci, tj.:

- 21.04.2016 r. „Potrzeby rozwojowe dzieci w wieku od 0 do 10 lat”. W szkoleniu tym wzięło udział 36 osób.
- 15.11.2016 r. „Piecza zastępcza i opieka prawna w świetle obowiązujących ustaw”. W szkoleniu tym wzięło udział 59 osób.

VII. ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ

1. Świadczenia dla rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota 660 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej oraz 1000 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Ponadto w przypadku umieszczenia w rodzinie zastępczej dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów jego utrzymania.

Zgodnie z ww. ustawą świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka udzielane są decyzjami administracyjnymi po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. W 2016 r. wydanych zostało 185 decyzji administracyjnych w sprawie udzielenia pomocy pieniężnej rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka,

bądź w sprawie zmiany wysokości świadczenia, lub też wygaszających decyzje przyznające pomoc. Ponadto wydano 42 decyzje przyznające dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych niezawodowych, zawodowych i w rodzinnym domu dziecka.

W 2016 r. rodzinom zastępczym udzielono świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci na łączną kwotę 2 095 786,17 zł, w tym:

- rodzinom spokrewnionym 1 420 świadczenia wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 939 392,94 zł,
- rodzinom zastępczym niezawodowym 563 świadczenia wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 517 878,35 zł,
- rodzinom zastępczym zawodowym 602 świadczenia wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 512 585,28 zł,
- prowadzącym rodzinny dom dziecka 128 świadczeń na łączną kwotę 125 929,60 zł (w tym środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego, w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka w łącznej kwocie 13 929,60 zł).

Rodzinom zastępczym udzielono 15 świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w łącznej kwocie 7 500 zł oraz wypłacono 23 świadczenia – dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w łącznej kwocie 6 008,25 zł.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 000 zł miesięcznie, natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 600 zł miesięcznie. W 2016 r. wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka wypłacane były na poziomie 2 000 - 3 120 zł miesięcznie. Łącznie koszt wynagrodzeń rodzin zastępczych w 2016 r. wyniósł 441 800,29 zł.

Powiat Puławski otrzymał dotację w ramach programu Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 20 868,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie wynagrodzenia 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w PCPR w Puławach.

1.1. Program „Rodzina 500+” – dodatek wychowawczy

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach od kwietnia 2016 r. przystąpiło do realizacji Programu „Rodzina 500+” zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 575 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195);

w ramach programu rodzinnym formom pieczy zastępczej w 2016 r. wypłacano pomoc finansową – dodatek wychowawczy. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z budżetu państwa.

Ww. dodatek przyznaje się bez względu na kryterium dochodowe w wysokości świadczenia wychowawczego, tj. 500 zł miesięcznie na każde dziecko do 18. roku życia przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej, zawodowej, niezawodowej oraz rodzinnym domu dziecka.

W 2016 r. do tut. Centrum wpłynęło łącznie 175 wniosków o przyznanie tego typu świadczenia, a liczba wydanych decyzji administracyjnych wyniosła 173. Kwota przeznaczona na wypłatę dodatków wychowawczych dla dzieci umieszczonych:

- w spokrewnionych rodzinach zastępczych wynosiła 379 019,89 zł;
- w rodzinnym domu dziecka wynosiła 40 500,00 zł;
- w rodzinach zastępczych zawodowych wynosiła 155 554,86 zł;
- w rodzinach zastępczych niezawodowych wynosiła 109 786,55 zł.

Łączna kwota przekazana za okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 2016 r. dla rodzin zastępczych wynosiła 684 861,30 zł. Wysokość dotacji otrzymanej w 2016 r. na obsługę programu wyniosła 6 848,60 zł, w tym na dodatek specjalny dla dwóch pracowników zajmujących się postępowaniami w tym przedmiocie 2 837,34 zł.

1.2. Kontrole w rodzinach zastępczych

Na podstawie uchwały nr 8/2014 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie udzielania Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach upoważnienia do sprawowania w imieniu Zarządu Powiatu Puławskiego kontroli nad rodzinami zastępczymi oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka, pracownicy tut. Centrum przeprowadzili w 2016 r. 8 kontroli w rodzinach zastępczych. Przeprowadzono 7 kontroli okresowych w tym:

- w 2 rodzinach zastępczych niezawodowych;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej i pełniącej jednocześnie funkcję pogotowia rodzinnego;
- w 2 rodzinach zastępczych spokrewnionych;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej.

Dodatkowo przeprowadzono także doraźną kontrolę w jednej zawodowej rodzinie zastępczej. Na podstawie wszystkich wniosków pokontrolnych stwierdzono, że wszystkie kontrolowane rodziny zastępcze w sposób prawidłowy wywiązują się z zadań przewidzianych dla rodzin zastępczych określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Porozumienia

Zgodnie z art. 191 ust. 1 i ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na podstawie zawartych porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

W 2016 r. na terenie innych powiatów w rodzinnych formach pieczy zastępczej umieszczonych było 26 małoletnich pochodzących z terenu powiatu puławskiego, a łączna kwota wydatków na opiekę i wychowanie ww. małoletnich poniesiona w 2016 r. przez Powiat Puławski wyniosła 267 654,80 zł.

Natomiast w ww. okresie na terenie naszego powiatu w rodzinach zastępczych przebywało 24 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej były inne powiaty. Z tego tytułu na podstawie zawartych porozumień Powiat Puławski otrzymał łącznie tytułem zwrotu poniesionych wydatków kwotę 284 683,50 zł.

W 2016 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów przebywało 5 dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego i z tego tytułu Powiat Puławski poniósł wydatki w łącznej wysokości 227 936,82 zł. Z kolei w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej im. M. Konopnickiej w Puławach przebywało w ww. okresie 3 dzieci z terenu innych powiatów; powiaty te z tego tytułu dokonały wpłat na rzecz Powiatu Puławskiego w łącznej wysokości 133 901,00 zł.

3. Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Na podstawie art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka - umieszczonego po wejściu w życie ww. ustawy - w rodzinie zastępczej oraz średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu w pieczy zastępczej.

W 2016 r. obciążono 10 gmin notami księgowymi za pobyt w ciągu roku 107 dzieci w pieczy zastępczej, tj. zarówno w rodzinach zastępczych, w rodzinnym domu dziecka, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na łączną kwotę 665 727,73 zł, tj.

- Gmina Janowiec – 22 220,22 zł (6 dzieci),
- Gmina Żyrzyn – 28 179,51 zł (12 dzieci),

- Gmina Baranów – 11 755,68 zł (1 dziecko),
- Gmina Nałęczów – 123 179,25 zł (14 dzieci),
- Gmina Wąwolnica – 18 080,23 zł (6 dzieci),
- Gmina Kazimierz Dolny – 6 309,09 zł (8 dzieci),
- Gmina Markuszów – 75 376,50 zł (3 dzieci),
- Gmina Końskowola – 7 793,34 zł (5 dzieci),
- Gmina Puławy – 14 039,59 zł (6 dzieci),
- Miasto Puławy – 358 794,32 zł (46 dzieci).

4. Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii byli objęci przez tut. PCPR pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie w wysokości od 1 647 zł do 6 600 zł w zależności od czasu pobytu wychowanka w rodzinie zastępczej i formy pieczy zastępczej, w której przebywał,
- pieniężną na kontynuowanie nauki w wysokości 494,10 zł lub 500 zł lub 516,60 zł miesięcznie,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie, w wysokości od 1 500 zł do 4 941 zł z przeznaczeniem np. na wyposażenie mieszkania w niezbędne urządzenia domowe, meble, remont mieszkań.

Pełnoletni wychowankowie, którzy opuścili rodziny zastępcze, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną przed 01.01.2012 r. podlegają przepisom ustawy o pomocy społecznej. Natomiast do pełnoletnich wychowanków, którzy usamodzielnili się po 1.01.2012 r. zastosowanie mają przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Warunkiem otrzymania pomocy na usamodzielnienie jest zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, który opracowuje wspólnie z opiekunem usamodzielnienia.

Program usamodzielnienia określa sposób oraz formy współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem, uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej, uzyskania kwalifikacji zawodowych,

pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, podjęcia zatrudnienia, a także w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, lub inna osoba wskazana przez wychowanka zaakceptowana przez kierownika centrum właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Opiekun usamodzielnienia zaznajamia się z dokumentacją i drogą życiową osoby usamodzielnianej, ocenia realizację programu, współpracuje z rodziną osoby usamodzielnianej i środowiskiem lokalnym, zwłaszcza ze szkołą, opiniuje wnioski o pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

Opracowywanie i realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia to nie tylko współpraca opiekuna z wychowankiem, ale także praca socjalna w środowisku, spotkania z rodzinami zastępczymi czy biologicznymi oraz pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół, ośrodków pomocy społecznej czy urzędów pracy, urzędów gmin lub miasta (w sprawie pracy i mieszkania komunalnego i socjalnego).

Przeprowadzenie procesu usamodzielnienia wymaga intensywnej pracy, która nie kończy się tylko na wyznaczeniu celów i zadań do realizacji, ale także wymaga dokonywania okresowej oceny, modyfikowania i dostosowywania indywidualnego planu usamodzielnienia do aktualnych potrzeb wychowanka oraz szans na samodzielne i godne życie.

W roku 2016 r. w PCPR w Puławach realizowano proces usamodzielnienia z 59 wychowankami z rodzin zastępczych i wychowankami z placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzącymi z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającymi się na terenie naszego powiatu, a pochodzącymi z terenu innych powiatów.

Ponadto ściśle współpracowaliśmy z 4 innymi powiatami w zakresie realizacji programów usamodzielnienia 9 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzących z tych powiatów, a zamieszkałych obecnie na terenie powiatu puławskiego.

35 wychowankom z rodzin zastępczych przyznano decyzją administracyjną i wypłacono 303 miesięczne świadczenia na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie 149 854,58zł, 4 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie 10 924,60zł, 2 świadczenia pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w łącznej kwocie 13 200,00zł.

Ogółem osobom usamodzielnionym wypłacono 309 świadczeń na łączną kwotę 173 979,18 zł.

15 pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowego ośrodka socjoterapii pochodzącym z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającym się na naszym terenie przyznano decyzją administracyjną i wypłacono 84 miesięczne świadczenia na kontynuowanie nauki w kwocie 41 761,14 zł, 3 świadczenia na zagospodarowanie w formie rzeczowej w kwocie 7 499,97 zł, 3 świadczenia pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w łącznej kwocie 14 835,00 zł.

Ogółem wypłacono 90 świadczeń na kwotę 64 096,11 zł, w tym dla:

- 7 wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marii Konopnickiej w Puławach,
- 1 wychowanka Domu Dziecka w Przybysławicach,
- 1 wychowanka Domu Dziecka w Wieliczce,
- 1 wychowanka Domu Dziecka w Lublinie,
- 1 wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Szczecinie,
- 1 wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Łańcucie,
- 2 wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Krakowie,
- 1 wychowanka Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Solcu n/Wisłą.

5. Mieszkanie chronione

Na terenie powiatu puławskiego w 2016 r. funkcjonowały dwa mieszkania chronione. Mieszkanie chronione znajdujące się w budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Marii Konopnickiej w Puławach przy al. Partyzantów przeznaczone jest dla 2 usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

Drugie mieszkanie chronione usytuowane jest przy ulicy Kaniowczyków w Puławach i jest przeznaczone dla 3 wychowanków. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej zapewniającą warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku i przygotowującą do prowadzenia samodzielnego życia.

W 2016 r. w mieszkaniu chronionym przy al. Partyzantów przebywało 2 byłych wychowanków rodzin zastępczych. Osoby usamodzielnione zajmujące to mieszkanie ponoszą odpłatność zgodnie z uchwałą nr XLII/339/2010 Rady Powiatu w Puławach z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającą uchwałę nr XL/401/2006 Rady Powiatu w Puławach w sprawie ustalenia organizacji mieszkań chronionych utworzonych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach (Dz. U. Woj. Lub. z 2006 r. nr 89 poz. 1587). Odpłatność w 2016 r. wynosiła od 0 zł do 152 zł miesięcznie.

W 2016 r. w mieszkaniu chronionym przy ul. Kaniowczyków w Puławach przebywały 2 usamodzielnione wychowanki (w tym jedna z zawodowej rodziny zastępczej i jedna z placówki opiekuńczo-wychowawczej). Osoby usamodzielnione zajmujące to mieszkanie ponoszą

odpłatność zgodnie z powyższą uchwałą. Odpłatność ta w 2016 r. wynosiła od 0 zł do 116,50 zł miesięcznie.

Wysokość opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym ustalana jest decyzją administracyjną i uzależniona jest od sytuacji osobistej i dochodowej osoby usamodzielnianej.

6. Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Rodzice dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych lub w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych zobowiązani są do ponoszenia opłat za pobyt dzieci do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Decyzją administracyjną odstępuje się od ustalenia opłaty, ustala bądź zwalnia rodziców biologicznych z ponoszenia opłat za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, biorąc pod uwagę zasady określone w uchwale nr XVII/152/2012 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umarzania w całości lub części, łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. U. Woj. Lub. z 2012 r., poz. 2104).

W 2016 r. wydano 52 decyzje dotyczące odstąpienia od ustalenia odpłatności od rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Sytuacja rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych jest ustalana w oparciu o zebrane materiały dowodowe w drodze postępowania administracyjnego. W większości przypadków rodzice biologiczni dziecka są, oprócz niewydolności wychowawczej, w bardzo trudnej sytuacji materialnej i życiowej (bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, długotrwała choroba, trudne warunki mieszkaniowe, inne sytuacje kryzysowe w rodzinie) i objęci są pomocą, w tym finansową, przez właściwe ośrodki pomocy społecznej.

Zdarzają się również przypadki, gdy nieznane jest miejsce pobytu rodzica biologicznego (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu rodzica biologicznego), co znacznie utrudnia, a wręcz uniemożliwia pracę z rodziną i podjęcie kroków w kierunku uregulowania odpłatności.

7. Alimenty

Na podstawie art. 38 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny,

- po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych,
- kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok (ust. 2 ww. przepisu).

Cześć rodziców biologicznych płaci na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych dobrowolne alimenty, które zgodnie z wejściem nowelizacji ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej od dnia 19 września 2014 r. nie są odliczane od dochodu dziecka – w przypadku rodzin zastępczych, które mają przyznane świadczenia na podstawie tej ustawy. Z kolei świadczenia wypłacane rodzinom na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są pomniejszane o dochód dziecka, który to stanowiły m.in. otrzymywane alimenty.

Tut. Centrum w 2016 r. wystąpiło do Sądu Rejonowego w Puławach z 20 pozwami o alimenty na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Kwota zasądzonych wyrokiem sądu alimentów w roku 2016 wyniosła od 50,00 zł do 300,00 zł na dziecko miesięcznie.

8. Kierowanie i nadzór nad placówką opiekuńczo-wychowawczą

Na terenie powiatu puławskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza opieki całodobowej, tj. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Marii Konopnickiej w Puławach.

W 2016 r. ww. placówka realizowała funkcję socjalizacyjną. Do placówki opiekuńczo-wychowawczej opieki całodobowej dziecko kieruje powiat właściwy ze względu na jego miejsce zamieszkania. Dziecko umieszczane jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wykonaniu postanowienia sądu.

W 2016 r. w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu puławskiego umieszczono 6 dzieci, a dwoje z naszego terenu zostało umieszczonych poza naszym powiatem. W ubiegłym roku w placówce socjalizacyjnej przebywało łącznie 35 dzieci. Miesięczny koszt pobytu w 2016 r. jednego wychowanka w ww. placówce zarządzeniem Starosty Puławskiego ustalony został na kwotę 4 213,00 zł.

W przypadku umieszczenia dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed skierowaniem do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej ponosi wydatki na jego utrzymanie w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w tej placówce. Wysokość wydatków oraz inne kwestie związane z umieszczeniem dzieci uregulowane są w zawartych pomiędzy powiatami porozumieniach.

Zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego z dnia 20 marca 2013 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach sprawowało funkcję związaną z oceną prawidłowości realizacji przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą im. Marii Konopnickiej w Puławach pieczy zastępczej. W 2016 r. nadzór nad placówką sprawowany był głównie poprzez analizę jednorazowych oraz okresowych sprawozdań. Ponadto pracownicy zespołu do spraw pieczy zastępczej tut. Centrum brali udział w posiedzeniach zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w tej formie pieczy zastępczej. Planowana kontrola na rok 2016 nie została przez PCPR w Puławach przeprowadzona z uwagi na dokonywaną w tym samym czasie kontrolę doraźną w PO-W w Puławach im. Marii Konopnickiej przez Wydział Polityki Społecznej LUW.

9. Kierowanie do ośrodka wsparcia i nadzór

Od 2014 r. w Górze Puławskiej funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, powiatowy ośrodek wsparcia dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi, w którym realizowane są zadania z zakresu rehabilitacji społecznej. Od dnia 01.12.2015 r. liczba miejsc w Ośrodku wzrosła do 35.

Na podstawie upoważnienia udzielonego przez Starostę Puławskiego z dnia 21.11.2014 r., dyrektor PCPR w Puławach uprawniony jest do wydawania decyzji w sprawie skierowania do ww. ośrodka wsparcia, ustalania odpłatności za korzystanie z usług oraz zwalniania z tej odpłatności osób do niej zobowiązanych.

W 2016 r. do PCPR w Puławach wpłynęły 43 wnioski (o skierowanie, o zmianę wysokości opłaty, o uchylenie decyzji przyznającej) wraz z kompletem dokumentów, przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu puławskiego, w tym z:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu - 9 wniosków,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach - 23 wnioski,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach - 11 wniosków.

W związku z powyższym tutejsze Centrum w 2016 r. prowadziło 55 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania mieszkańcom ww. gmin tej formy pomocy oraz zmiany wysokości i formy opłaty, jak również uchylenia decyzji kierującej. Wydano 7 decyzji administracyjnych dotyczących zmian w zakresie odpłatności za usługi, 4 decyzje administracyjne dotyczące zmian w zakresie numeru rachunków bankowych, 1 decyzję uchylającą przyznanie pobytu. W 2016 r. w ośrodku przebywało łącznie 38 osób. Dwie osoby z powodów zdrowotnych lub rodzinnych zrezygnowały z tej formy wsparcia. Na dzień 31 grudnia 2016 r. w ośrodku przebywało 36 osób.

Wysokość odpłatności za usługi świadczone w ośrodku wsparcia ustalana jest decyzją administracyjną i uzależniona jest od sytuacji osobistej, dochodowej osoby kierowanej oraz odpowiedniego kryterium dochodowego, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W 2016 r.

wysokość odpłatności za korzystanie z usług wynosiła od 77,35 zł do 1 126,54 zł. Łącznie wysokość wniesionych opłat wyniosła w 2016 r. 8 114,54 zł.

Na podstawie zarządzenia nr 88/2015 Starosty Puławskiego z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielenia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach funkcji związanych z nadzorem nad działalnością Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze Puławskiej, pracownicy Centrum przeprowadzili w 2016 r. kontrolę okresową w okresie od 27 kwietnia do 29 kwietnia w zakresie zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania placówki w świetle obowiązujących przepisów, statutu i regulaminu oraz prawidłowości sporządzenia sprawozdania z jej działalności za rok 2015.

VIII. SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach w 2016 roku zorganizowało następujące szkolenia dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego:

1) Temat: Praca z trudnym klientem

Termin: 28 kwietnia 2016 r.

Uczestnicy: pracownicy ośrodków pomocy społecznej, PCPR w Puławach, PO-W im. Marii Konopnickiej w Puławach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze Puławskiej oraz przedstawiciele Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego przy Stowarzyszeniu Charytatywnym z siedzibą w Nałęczowie oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej działającego przy Puławskim Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

2) Temat: Praca z rodziną w działaniu pracownika socjalnego i asystenta rodziny

Termin: 3 listopada 2016 r.

Uczestnicy: pracownicy ośrodków pomocy społecznej, PCPR w Puławach, PO-W im. Marii Konopnickiej w Puławach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze Puławskiej.

Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego miało głównie charakter informacyjny. W tym zakresie prowadzono indywidualne konsultacje, w szczególności z zakresu:

- postępowania administracyjnego w sprawach udzielanych świadczeń na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, odpłatności rodziców biologicznych oraz przysługujących im świadczeń;
- obciążeń gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej;
- sporządzania dokumentacji, o której mowa w art. 38a, ust. 1, pkt 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

- umieszczania osób w powiatowym ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w tym gromadzenia wymaganej dokumentacji);
- metod pracy z dzieckiem oraz rodziną dziecka (udział pracowników ops w posiedzeniach do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, udział przedstawiciela PCPR w Puławach w posiedzeniach w placówce opiekuńczo-wychowawczej), wspomaganie pracowników w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- pomoc, doradztwo w sprawach dotyczących usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnych i rodzinnych form pieczy zastępczej (współpraca w zakresie sporządzania indywidualnego programu usamodzielnienia oraz ustalenia w zakresie jego realizacji);
- sytuacji prawnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym wykonywania postanowień sądu, władzy rodzicielskiej oraz alimentacji;
- diagnozowania potrzeb szkoleniowych pracowników w celu organizowania szkoleń dla kadr pomocy społecznej;
- współpraca z jednostkami pomocy społecznej wyższego stopnia, tj. występowanie o interpretacje, konsultowanie się w sprawach obowiązujących sprawozdań.

Pracownicy Poradni Rodzinnej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej również udzielali konsultacji w sprawach klientów objętych pomocą ośrodków pomocy społecznej.

IX. ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZE ŚRODKÓW PFRON

Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadające według algorytmu na 2016 rok dla Powiatu Puławskiego Zarząd Funduszu określił w wysokości 2 492 597,- zł.

W oparciu o tę informację Rada Powiatu Puławskiego Uchwałą Nr XVIII/131/2016 z dnia 30 marca 2016 r. określiła rodzaje zadań i wysokość środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wyznaczone powiatom ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zostały określone ww. uchwałą następująco:

- dla Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 100 000,- zł,
- dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 2 392 597,- zł, w tym na realizację bieżących zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w wysokości 952 957,- zł oraz na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej 1 439 640,- zł.

Ostatecznie w związku z przesunięciami środków finansowych pomiędzy zadaniami, środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zostały określone następująco:

- dla Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 89 641,- zł,
- dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 2 402 956,- zł, w tym na realizację bieżących zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w wysokości 963 316,- zł oraz na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej 1 439 640,- zł.

Wydatkowanie środków przez PCPR na poszczególne zadania przedstawia niniejsze sprawozdanie.

1. REHABILITACJA SPOŁECZNA

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- wzmacnianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wzmacnianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej dofinansowywanej ze środków PFRON należą:

- turnusy rehabilitacyjne,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- warsztaty terapii zajęciowej.

1.1. Wykorzystanie środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie puławskim w 2016 r.

Lp.	Rodzaj zadania	Otrzymane środki PFRON na zadania w roku 2016 w zł	Wykorzystane środki PFRON za 2016 r. w zł	Liczba złożonych wniosków
				Liczba zrealizowanych wniosków
	Środki finansowe PFRON ogółem na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej określone art. 35a ustawy o rehabilitacji (...) w zł, w tym:	2 492 597	2 486 593	
I	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów warsztatów terapii zajęciowej	1 439 640	1 433 680	3 warsztaty – 90 uczestników
II	Środki na zadania bieżące z zakresu rehabilitacji społecznej, w tym:	963 316	963 272	2 265
				1 777
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, w tym:	76 443	76 443	134
				60
	a) dla dzieci do 16. r. ż. i młodzieży do 24. r. ż. uczącej się i nie pracującej	36 810	36 810	50
				23
	b) dla dorosłych osób niepełnosprawnych	39 633	39 633	84
				37
2.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	157 505	157 504	51
				28
3.	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	30 445	30 445	53
				31
4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	642 216	642 174	1 961
				1 610
5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych	39 113	39 113	50
				36
6.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	17 594	17 593	16
				12
III	Środki finansowe dla powiatu ogółem w zł, w tym:	2 492 597	2 486 593	zrealizowane 99,76%
	- na zadania PCPR	2 402 956	2 396 952	
	- na zadania PUP	89 641	89 641	

1.1.1 Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną aktywną formę rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Tryb rozpatrywania wniosków i przyznawania wysokości dofinansowań do turnusów określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230 poz. 1694).

Zgodnie z ww. przepisami dofinansowanie w zależności od stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy wynosi:

- 1) dla uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 30% w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłaszanego kwartalnie przez Prezesa GUS na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dn. 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.);
- 2) dla uczestnika z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 27% przeciętnego wynagrodzenia;
- 3) dla uczestnika z lekkim stopniem niepełnosprawności – 25% przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) dla dziecka niepełnosprawnego oraz uczącej się i niepracującej młodzieży do 24. r. ż. – 30% przeciętnego wynagrodzenia;
- 5) dla niezbędnego opiekuna – 20% przeciętnego wynagrodzenia;
- 6) dla uczestnika zatrudnionego w zakładzie pracy chronionej – 20% przeciętnego wynagrodzenia.

W przypadku dużej liczby wniosków, przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu środków PFRON, można obniżyć wysokość dofinansowania, nie więcej jednak niż o 20% kwot o których mowa wyżej.

Przy rozpatrywaniu wniosku brany jest pod uwagę średni miesięczny dochód (netto) na osobę obliczony za ostatni kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku w porównaniu do obowiązującego kryterium dochodowego w wysokości:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przypadającego na 1 osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przypadającego na osobę samotną.

Osoby niepełnosprawne kierowane są do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym na wniosek lekarza. Ze środków PFRON można również dofinansować pobyt opiekuna, gdy jego obecność na turnusie wynika z wyraźnego i uzasadnionego zalecenia lekarskiego.

Turnus trwa minimum 14 dni i może się odbyć tylko w ośrodku posiadającym ważny wpis do rejestru ośrodków i rejestru organizatorów. Rejestry są prowadzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W 2016 r. do PCPR w ww. zakresie wpłynęły 134 wnioski, w tym 50 dotyczyło przyznania dofinansowania dla dzieci i młodzieży oraz 84 wnioski dla osób dorosłych.

W 2016 r. wypłacono 76 443 zł, tj. dla 89 osób, w tym dla 60 osób niepełnosprawnych (23 dzieci i 37 dorosłych) oraz dla ich 29 opiekunów.

W latach 2012-2016 liczba osób ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przedstawia się następująco:

- w roku 2012 - 401 osób (252 wnioskodawców i 149 opiekunów),
- w roku 2013 - 323 osoby (205 wnioskodawców i 118 opiekunów),
- w roku 2014 - 274 osoby (169 wnioskodawców i 105 opiekunów),
- w roku 2015 - 180 osób (117 wnioskodawców i 63 opiekunów),
- w roku 2016 - 202 osoby (134 wnioskodawców i 68 opiekunów).

1.1.2 Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Ta forma rehabilitacji społecznej cieszy się ciągle dużym zainteresowaniem wśród stowarzyszeń i jednostek organizacyjnych działających w Powiecie Puławskim. Niestety, ze względu na niewystarczające środki, realizacja tego zadania jest ograniczona.

Do PCPR wpłynęło 16 wniosków od 8 organizacji na dofinansowanie różnego rodzaju imprez integracyjnych, takich jak wycieczki krajoznawczo-turystyczne, wyjazdy do teatru, spotkania okolicznościowe (Dzień Seniora, Dzień Białej Laski) na łączną kwotę dofinansowania 52 933,- zł. W związku z ograniczonymi środkami PFRON przeznaczono na te zadania ostatecznie kwotę 17 594,- zł.

Do realizacji przyjęto i rozliczono 12 wniosków na kwotę 17 593,- zł.

Wykonanie zadania w latach 2012-2016 przedstawia poniższa tabela:

Lata	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Wartość zrealizowanych umów w zł
2012	16	13	53 882
2013	26	11	15 911
2014	21	12	25 142
2015	18	12	15 137
2016	16	12	17 593

1.1.3 Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

O dofinansowanie ze środków PFRON mogą ubiegać się:

- na likwidację barier architektonicznych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się,
- na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności pod warunkiem, że likwidacja barier umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi tym osobom wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano-instalacyjne, zmierzające do prawidłowego i funkcjonalnego rozwiązania pomieszczeń mieszkalnych, głównie pomieszczeń sanitarnych oraz komunikacji wewnątrz mieszkań, a także prace budowlane i montażowe zewnętrzne umożliwiające samodzielne funkcjonowanie (dotyczy głównie osób na wózkach inwalidzkich i poruszających się z trudem przy pomocy kul, balkoników).

Likwidacja barier w komunikowaniu się dotyczy w szczególności osób z dysfunkcją narządu słuchu, mowy i wzroku. Polega na umożliwianiu tym osobom samodzielnego życia w społeczeństwie lub kontaktów z otoczeniem, np. poprzez zakup telefonów komórkowych, komputerów, komunikatorów, czytników.

Likwidacja barier technicznych dotyczy likwidacji przeszkód w wykonywaniu podstawowych codziennych czynności wynikających z rodzaju niepełnosprawności oraz braku zastosowania odpowiednich urządzeń i przedmiotów umożliwiających zwiększenie samodzielności i niezależności życiowej osoby niepełnosprawnej.

W budżecie w 2016 roku na likwidację barier funkcjonalnych przeznaczono kwotę 187 950,- zł. Wnioskodawcy w tym zakresie złożyli ogółem 104 wnioski, z czego pozytywnie rozpatrzono 75 wniosków (w tym na realizację zasadnych 17 wniosków zabrakło środków finansowych), 16 wniosków oceniono negatywnie (w tym 3 wnioski zostały nierozpatrzone z powodu niezuzpełnienia wymaganych dokumentów; w pozostałych przypadkach głównym powodem był brak zgodności wnioskowanego przedmiotu z obowiązującymi procedurami), z realizacji 13 wniosków wnioskodawcy zrezygnowali.

W miejscu zamieszkania osób, które ubiegały się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zostały przeprowadzone wizje lokalne w celu weryfikacji zasadności wnioskowanego zakresu i kosztu robót budowlanych.

Zrealizowane wnioski dotyczyły głównie:

- bariery architektoniczne: adaptacji istniejących łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez poszerzenie otworów drzwiowych, wykonanie stanowiska prysznicowego w miejsce wanny, montażu uchwytów łazienkowych, montażu siedziska prysznicowego, wymiany posadzki na antypoślizgową, wyrównania dojścia do mieszkania poprzez ułożenie chodnika z kostki brukowej;
- bariery w komunikowaniu się: dofinansowania do zakupu komputerów dla dzieci i młodzieży uczącej się (m.in. z niedowładem kończyn górnych, w tym z nauczaniem indywidualnym, głuchych lub biorących udział w terapii logopedycznej) oraz osób dorosłych (m.in. z niedowładem kończyn górnych, z dysfunkcją aparatu mowy, poruszających się na wózkach inwalidzkich) zrealizowano w sumie 7 wniosków; inne zrealizowane wnioski dotyczyły dofinansowania do urządzeń wielofunkcyjnych (2 wnioski), komunikatorów (2 wnioski), telefonów komórkowych (2 wnioski), czytników (2 wnioski), programów logopedycznych (2 wnioski), maszyny brajlowskiej (1 wniosek), domofonu (1 wniosek);
- bariery techniczne: dofinansowanie do zakupu foteli/krzesel sanitarnych (6 wniosków), pralki automatycznej (3 wnioski), podnośnika transportowo-kąpielowego (1 wniosek), kuchenki gazowo-elektrycznej (1 wniosek), zmywarki (1 wniosek), akumulatorów do wózka inwalidzkiego elektrycznego (1 wniosek).

Realizacja wniosków na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych złożonych w roku 2016 r. (dane w zł):

Treść	Wnioski złożone do realizacji		Zawarte umowy z wnioskodawcami		Zrealizowane umowy	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
Wnioski ogółem	104	923 016	60	200 165	59	187 949
Bariery architektoniczne	51	757 832	29	168 167	28	157 504
Bariery w komunikowaniu się	34	108 798	16	22 752	16	21 340
Bariery techniczne	19	56 386	15	9 246	15	9 105

1.1.4 Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Realizacja zadania w latach 2013-2016

Treść	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2013 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2014 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2015 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2016 r.
Liczba wniosków ogółem, w tym:	1 506 – 499 908	1 523 – 558 519	1 849 - 656 829	1 610 – 642 174
- osoby dorosłe	1 376 - 402 990	1 407 – 450 248	1 735 - 560 229	1 495 – 542 187
- dzieci młodzież	130 - 96 918	116 – 108 271	114 - 96 600	115 – 99 987

PCPR w Puławach udzielało dofinansowań osobom niepełnosprawnym na podstawie wniosku złożonego wraz z fakturą VAT za zakupiony przedmiot ortopedyczny z wyszczególnionym limitem i odpłatnością Narodowego Funduszu Zdrowia oraz udziałem własnym wnioskodawcy.

Na podstawie obowiązujących przepisów, ze środków PFRON zakup można maksymalnie dofinansować do 150% sumy limitu Narodowego Funduszu Zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów. W związku z dużą liczbą wniosków i ograniczonymi środkami są stosowane dużo niższe dofinansowania.

W 2016 roku wpłynęło 1 961 wniosków, z czego zrealizowano 1 610, tj. ok. 82% na kwotę 642 174,- zł.

Kwota zabezpieczonych w budżecie środków na to zadanie wyniosła 642 216 zł, co stanowi ok. 67% ogólnej kwoty środków PFRON przeznaczonych na bieżące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, mimo to środki były niewystarczające.

Złożone wnioski dotyczyły m. in. aparatów słuchowych dla dzieci (14 szt.) i osób dorosłych (343 szt.), indywidualnych przedmiotów pionizujących (5 szt.), wózków inwalidzkich (36 szt.), aparatów do leczenia bezdechu (7 szt.), protez kończyn dolnych i kończyn górnych (11 szt.), ortez (30 szt.), gorsetów ortopedycznych (8 szt.), zestawów infuzyjnych do pomp insulinowych (4 szt.), protez piersi (6 szt.), urządzeń multifunkcyjnych (2 szt.), butów ortopedycznych, balkoników, materaców i poduszek przeciwoleżynowych oraz środków higienicznych, jak cewniki i pieluchomajtki.

1.1.5 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający na celu osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie mogą się ubiegać:

- 1) indywidualne osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- 2) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, deklarują środki własne w wysokości co najmniej 20% wartości zadania i nie posiadają wymagalnych zobowiązań wobec PFRON.

Realizacja wniosków złożonych przez indywidualne osoby niepełnosprawne w latach 2012-2016 na sprzęt rehabilitacyjny (dane w zł):

Lp.	Rok	Liczba i wartość złożonych wniosków		Liczba i wartość zawartych umów		Liczba i wartość zrealizowanych umów	
1.	2012	31	58 619	26	38 359	26 w tym dla dzieci: 5	36 897 10 162
2.	2013	35	46 161	29	29 307	28 w tym dzieci: 4	28 658 2 852
3.	2014	32	58 330	28	29 999	27 w tym dzieci: 3	29 621 3 319
4.	2015	51	102 087	46	47 519	44 w tym dzieci: 7	43 942 6 389
5.	2016	50	92 343	42	45 804	36 w tym dzieci: 4	39 113 3 319

Przyznane dofinansowania dotyczyły głównie: łóżek rehabilitacyjnych (22 wnioski), stacjonarnych rowerów rehabilitacyjnych (3 wnioski), trójkołowych rowerów rehabilitacyjnych (6 wniosków), orbitreków (2 wnioski), atlasu (1 wniosek), trampolina (1 wniosek), bieżni (1 wniosek).

Podsumowanie

W roku 2016 do PCPR w Puławach wpłynęło 2 265 wniosków na dofinansowanie zadań realizowanych z zakresu rehabilitacji społecznej, z czego zrealizowano 1 777, tj. 78,45% złożonych wniosków, stosując znacznie zmniejszone dofinansowania na realizowane zadania, tj.:

- udzielanie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych w obniżonej o ok. 19% wysokości dla dzieci do lat 16 oraz dla młodzieży niepełnosprawnej uczącej się i niepracującej do 24. roku życia, niekorzystających z dofinansowań w roku poprzednim oraz dla osób dorosłych, w pierwszej kolejności posiadających znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- obniżanie od 15% do 35% przyznanego dofinansowania do realizacji wniosków w sprawie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się - po uprzedniej szczegółowej weryfikacji wniosków pod względem zakresu i kosztu zadania oraz w zależności od wysokości dochodu i indywidualnej sytuacji życiowej wnioskodawców,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, w tym m.in. do aparatów słuchowych dla osób dorosłych zostało ograniczone do kwoty 600 zł i 500 zł, w zależności od wysokości dochodu wnioskodawcy (maksymalne możliwe dofinansowanie wynosi 1 500 zł), do wózków inwalidzkich do 120% limitu, do wszystkich rodzajów protez do 120% przyznanego limitu NFZ, do pieluchomajtek do 70% przyznanego limitu NFZ.

1.2. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości.

Warsztaty mogą być organizowane i prowadzone przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

W powiecie puławskim działają 3 warsztaty terapii zajęciowej, które prowadzą rehabilitację społeczną i zawodową dla 90 uczestników, w tym:

- dla 30 uczestników w Nałęczowie, ul. Spółdzielcza 17; warsztat prowadzi Nałęczowskie Stowarzyszenie Charytatywne,
- dla 30 uczestników w Puławach, ul. 6-go Sierpnia 20; warsztat prowadzi Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- dla 30 uczestników w Puławach, ul. Wróblewskiego 21; warsztat prowadzi Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Warsztat w Puławach przy ul. Wróblewskiego prowadzi rehabilitację dla osób z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym, pozostałe warsztaty – dla osób z upośledzeniem umysłowym. Wszyscy uczestnicy posiadają ważne orzeczenia o niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej. Profile poszczególnych pracowni są adekwatne do rodzaju niepełnosprawności uczestników. Podopiecznymi warsztatów opiekuje się wykwalifikowana kadra, tj. terapeuci z wykształceniem wyższym (pedagogika specjalna, terapeutyczna), psychologowie, pielęgniarki i rehabilitanci. Pozostałą kadrę warsztatów stanowią księgowi (po 1/2 etatu), kierowca i sprzątaczkę. Ogółem 3 placówki zatrudniają 36 osób na 30 1/2 etatach.

Koszty działalności warsztatów są współfinansowane ze środków PFRON i ze środków Powiatu. W 2016 roku koszty działalności tych placówek wyniosły ogółem 1 592 984,- zł, z czego 90%, tj. 1 433 680,- zł stanowią środki PFRON, a pozostałe 10%, tj. 159 304,- zł środki Powiatu. Obowiązek współfinansowania bieżących kosztów działalności warsztatów został nałożony na powiaty z dniem 1.01.2007 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046).

Koszty utrzymania i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej obejmują wydatki na: wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kadry warsztatu, ubezpieczenia uczestników i kadry, materiały do terapii zajęciowej, wyposażenie warsztatu w sprzęt, eksploatację samochodu, energię, koszty usług materialnych i niematerialnych, szkolenia kadry oraz środki wykorzystywane do treningu ekonomicznego uczestników.

Do obowiązków Centrum, oprócz finansowania bieżących kosztów działalności warsztatów, należy również sprawowanie nadzoru nad prawidłowością wydatków oraz analiza kwartalnych i rocznych sprawozdań wykorzystania środków oraz działalności rehabilitacyjnej. W tym zakresie w roku 2016 PCPR w Puławach przeprowadziło kontrolę we wszystkich warsztatach terapii zajęciowej.

1.3. Realizacja pilotażowego programu Aktywny Samorząd

Na podstawie umowy nr AS3/000019/03/D z dnia 28.03.2013 r. oraz aneksu nr 10 z dnia 18 marca 2016 r. zawartego pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Puławskim, PCPR po raz kolejny w 2016 r. realizowało pilotażowy program pn. Aktywny Samorząd.

Program był realizowany w oparciu o zasady dotyczące wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków zatwierdzonych przez Zarząd PFRON w Warszawie, na podstawie których PCPR opracowało własne szczegółowe zasady przyjmowania, realizacji i rozliczania wniosków w 2016 r.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu to:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program składa się z dwóch głównych części: z Modułu I i Modułu II.

➤ **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, osób niepełnosprawnych w następujących obszarach:

a) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu - dotyczy osób z I i II grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – dotyczy osób z I i II grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

b) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – dla osób z I grupą z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – dla osób z I grupą z dysfunkcją obu kończyn górnych lub narządu wzroku,

c) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,

Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości) - osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,

d) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – osoby z I i II grupą , aktywne zawodowo, jeśli są opiekunem prawnym dziecka.

➤ **Moduł II** - skierowany jest do osób niepełnosprawnych, które:

a) kontynuują naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej, lub w kolegium, lub mają otwarty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi,

b) posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

W ramach modułu II Wnioskodawca w każdym semestrze może ubiegać się o dofinansowanie do 100% kosztów czesnego oraz dodatku na pokrycie kosztów nauki w maksymalnej wysokości 1 000 zł, który może być zwiększony, nie więcej niż o:

1) **700 zł** - w przypadkach, gdy wnioskodawca ponosi dodatkowe koszty z powodu barier w poruszaniu się lub z powodu barier w komunikowaniu się – z tytułu pomocy tłumacza migowego lub asystenta osoby niepełnosprawnej,

2) **500 zł** - w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania,

3) **300 zł** – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada aktualną (ważną) Kartę Dużej Rodziny.

W roku 2016 decyzją Zarządu PFRON nie przyjęto do realizacji w Module I Obszaru C1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Wnioski były przyjmowane w następujących terminach:

- Moduł I – od 06.06.2016 r. do 30.08.2016 r. włącznie.
- Moduł II – pierwszy cykl - od 14.03.2016 r. do 15.04.2016 r., drugi cykl w sposób ciągły do 10.10.2016 r. włącznie.

Ogółem do PCPR wpłynęło 157 wniosków, w tym na:

- moduł I – 47 wniosków,
- moduł II – 110 wniosków.

Środki PFRON przekazane na realizację programu wyniosły 414 918,67 zł , w tym:

- na Moduł I – 200 217,04 zł,
- na Moduł II – 214 701,63 zł.

Realizacja wniosków w poszczególnych modułach i obszarach przedstawia się następująco:

Nazwa obszaru	Liczba i wartość wniosków po weryfikacji w zł		Liczba i wartość podpisanych umów		Liczba i kwota wypłaconego dofinansowania w zł	
Moduł I						
A1	6	31 650	6	25 412	6	25 412
A2	3	4 415	1	900	1	900
B1	13	70 416,30	12	56 875	12	56 429,29
B2	3	6 000	3	4 500	3	4 499,43
C2	17	31 565	15	27 160	15	26 660
C3	1	20 100	1	18 100	1	18 100
C4	1	7 520,50	1	7 520	1	7 520
D	3	4 286,50	3	4 166	3	3 800,84
Razem Moduł I	47	175 953,30	42	144 633	42	143 321,56
Moduł II						
Moduł II	110	301 482	106	213 527	57	124 533

W ramach promocji programu Centrum opracowało ulotkę informacyjną nt. poszczególnych obszarów wsparcia wraz ze wskazaniem adresatów, do których program jest skierowany. W 4 różnych wydawnictwach w lokalnej prasie ukazała się informacja nt. realizacji programu Aktywny Samorząd Moduł I i II wraz z obowiązującymi terminami składania wniosków. Ponadto informacje o programie ukazały się w kwartalniku Powiatu Puławskiego „Tu jest moje miejsce” oraz lokalnych portalach informacyjnych i społecznościowych.

Natomiast pełny, szczegółowy materiał odnośnie do realizowanego programu wraz z obowiązującymi wnioskami i procedurami został umieszczony na stronie internetowej PCPR oraz

na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki.

Należy podkreślić, że wszystkie obszary programu są istotnym wsparciem dla osób niepełnosprawnych, ale realizacja zadań w ramach programu jest bardzo biurokratyczna.

Bardzo obszerne wnioski wraz z koniecznymi załącznikami są dużą uciążliwością dla wnioskodawców. Następnie obszerne umowy i rozbudowane procedury rozliczenia umów wymagają zebrania od wnioskodawców wielu dokumentów (faktury, specyfikacja zakupu, potwierdzenia odbioru sprzętu, weksli i poręczenia wekslowego).

Zasady realizacji programu Aktywny Samorząd odznaczają się dużym stopniem trudności zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak i dla pracowników realizujących program. Są bardzo czasochłonne i pracochłonne. Ocena zebranych wniosków w Module I obejmuje etap oceny formalnej, etap oceny merytorycznej wg skali punktowej, ocenę zasadności co do rodzaju i kosztu wnioskowanego sprzętu oraz opracowanie umowy i szczegółowe jej rozliczenie.

Procedury programu wymagają również przeprowadzenia przez pracowników PCPR obowiązkowych kontroli w miejscu zamieszkania wnioskodawców, którzy zakupili sprzęt w ramach programu (minimum 10% wniosków w każdym zadaniu) oraz przeprowadzenia ewaluacji programu wśród beneficjentów na podstawie badania ankietowego.

X. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ramach współpracy Centrum na bieżąco informuje organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne, ich rodziny i opiekunów o inicjatywach podejmowanych przez różnorodne podmioty na rzecz osób niepełnosprawnych. W marcu 2016 roku odbyło się spotkanie przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych z dyrekcją i pracownikami Centrum, z dyrektorem Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach oraz pracownikiem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, na którym przedstawiono informację nt. wydatkowania środków PFRON na zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych w roku 2015, informację o wysokości środków PFRON przypadających wg algorytmu w 2016 roku dla Powiatu Puławskiego. Przedstawiono również planowane działania w zakresie aplikowania o środki unijne na instrumenty aktywnej integracji i usługi społeczne, możliwości w zakresie rehabilitacji zawodowej i instrumentów rynku pracy dla osób niepełnosprawnych oraz możliwości pozyskania dofinansowań z ROPS w Lublinie. Kierownik Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej w Lubartowie przedstawił możliwości rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego.

Ponadto Centrum współpracuje stale z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przy udziale środków PFRON.

XI. DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Punkt jest prowadzony przez pracowników PCPR i udziela informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w szczególności o:

- prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- możliwościach wsparcia finansowego i rzeczowego wynikającego z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- instytucjach wsparcia działających w rejonie zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- organizacjach zrzeszających i działających na rzecz środowiska niepełnosprawnych.

W roku 2016 osobom potrzebującym zostało udzielonych 461 różnych porad i informacji, m.in. nt. programu Aktywny Samorząd, obowiązujących procedur i możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON.

XII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Zapewnienie usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym poprzez utworzenie mieszkania chronionego, które spełniałoby standardy określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 14.03.2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r., poz. 305).
2. Wzmocnienie realizacji działań w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie celem zapobiegania zjawisku przemocy domowej oraz ograniczenia jej skutków – pozyskiwanie na ten cel środków zewnętrznych.
3. Wsparcie oraz aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – pozyskanie środków na ten cel w ramach nowej unijnej perspektywy finansowej 2014-2020.

XIII. ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej oraz jednego rodzinnego domu dziecka zgodnie z określonym w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017” limitem rodzin zastępczych zawodowych; w rodzinie tej umieszczonych zostałoby co najmniej 3 dzieci, a w rodzinnym domu dziecka – 8 dzieci.
Potrzeba utworzenia w 2017 r. ww. form rodzinnej pieczy zastępczej wynika z diagnozy przeprowadzonej na potrzeby „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017” i jest zgodna z limitem rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015-2017 zawartym w powyższym programie, który został przyjęty Uchwałą Nr V/38/2015 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2015-2017”.